

Odpovědnost v hospodářské soutěži

PF MU

letní škola

21. září 2016

Odpovědnost veřejnoprávní versus soukromoprávní

- **Hospodářská soutěž**

- obecně jako “soutěž” nebyl institut upraven v rámci počátků moderního práva na počátku 19. století
- „volná soutěž“ – pojem zaveden až v době 1. republiky
- „hospodářský styk“ - pojem zaveden až v době 1. republiky
- „hospodářská soutěž“ - pojem zaveden až v 60. letech 20. st.

- **Odpovědnost veřejnoprávní**

- upravena normami veřejného práva – trestní, přestupková, jiné správní delikty, specif. v případě hosp. soutěže – orgán veřejné správy (státu) regulující soukromé vztahy a případné sankce vůči soukromým subjektům
- zárodky koncem 19. st. , ale primárně až 20. st. – 1. republika

- **Odpovědnost soukromoprávní -**

- upravena normami soukromého práva, ale i práva veřejného!!! – obsahuje nároky soukromých osob vůči sobě navzájem z porušení normy veřejné!!!
- již na počátku 19. st. - např. ABGB – ale pouze úprava soukromých smluv
- x první nároky soukromoprávní z porušení veřejné normy až v 1. rep.

Odpovědnost v hospodářské soutěži z pohledu historických úprav

- **1811 ABGB**
- **obecný institut neplatnosti jakékoliv smlouvy pro rozpor s dobrými mravy**
 - § 879 ABGB – *“Smlouva, jež se přičí zákonnému zákazu nebo dobrým mravům, jest neplatna.”*
- **“Koaliční zákon” – zákon č. 43/1870 ř.z. – daný dne 7. dubna 1870,**
jímžto se zrušují §§ 479, 480 a 481 obecného zákona trestního, a vydávají se nařízení zvláštní v příčině úmluv do práce najímajících nebo pracujících, aby vynutili nějaké výminky z strany práce, a v příčině úmluv živnostníků, aby zvýšili cenu zboží obecenstvu na újmu
 - *„Úmluvy do práce najímajících (živnostníků, pánů služebních, správců fabrik, hor, hutí, prací hospodářských nebo jiných)... nemají účinku učiněným k tomu konci, aby se zvýšila cena zboží nějakého obecenstvu na újmu.”*

Veřejné kartelové dohody

- **Rok 1897**

návrh kartelového zákona – byly by povoleny oficiálně kartelové dohody za splnění určitých podmínek

- **Ekonomika**

fungovaly státem garantované oficiální kartely v Rakousku-Uhersku jako např. železářský průmysl nebo oficiální dělení zakázky na výrobu tanku LT 35 mezi Škoda x ČKD

- **Soudnictví**

v letech 1870-1908 - maximálně 3-4 rozsudky v této oblasti u nejvyšších instancí

Odpovědnost v hospodářské soutěži z pohledu historických úprav

- První republika

Zákon o nekalé soutěži (č. 111/1927 Sb. z. a n.)

obecně proti nekalé soutěži – velmi obecná generální klauzule

*“§ 1 Kdo dostane se v **hospodářském styku** v rozpor s dobrými mravy soutěže **jednáním způsobilým poškoditi soutěžitele**, může **býti žalován**, aby se zdržel takového jednání a odstranil závadný stav jím způsobený; věděl-li pak, nebo musil-li vědět, že jednání jeho jest způsobilé poškoditi soutěžitele, též, aby **nahradil škodu** tím způsobenou.”*

- Společná ustanovení o ochraně soukromoprávní - Oprávnění k žalobě zdržovací a odstraňovací a náhrada škody *“Kromě náhradytéž přiměřené **odškodné** za utrpěné příkoří a jiné osobní újmy.”*

Odpovědnost v hospodářské soutěži z pohledu historických úprav

Zákon o kartelech a soukromých monopolech (č. 141/1933 Sb. z. a n.)

první speciální norma

- kartely - *“úmluvy samostatných podnikatelů, jimiž se smluvní strany zavazují **obmeziti nebo vyloučiti** mezi sebou **volnost soutěže**”*

- úmluvy byly platné, pokud byly písemné - kartelový rejstřík vedený u Statistického úřadu

veřejnoprávní regulace

- zahájí šetření příslušné ministerstvo buď samo, nebo na příkaz vlády - vláda (kartelová komise) – pokuta či další sankce

soukromoprávní regulace

- § 26 - *“Smluvní strany mohou kdykoliv odstoupiti od kartelové úmluvy, jestliže jejím prováděním jest jejich podnikání hospodářsky povážlivě ohroženo, ztíženo anebo znemožněno”* – přihlíží se ke škodě vzniklé dodržením versus odsoupením - proporcionalita

Odpovědnost v hospodářské soutěži z pohledu historických úprav

- **Socialismus**

kartelový zákon z roku 1933 obsolentní nebo zrušen obecnou derogací z ústavy 1948

- **60. léta**

vládní nařízení č. 100/1966 Sb.

- zákaz omezování soutěže - obecně

vládní nařízení č. 169/1969 Sb.

- zákaz zneužívání hospodářského postavení

Hospodářský zákoník – novela 1970

- §119a – zákaz zneužití hospodářského postavení a zákaz jednání omezující soutěž

Odpovědnost v hospodářské soutěži z pohledu historických úprav

- **Zákon o ochraně hospodářské soutěže (č. 63/1991 Sb.)**
první novodobý speciální zákon

veřejnoprávní regulace – omezování, zkreslování nebo vylučování
="narušování") – dohody jsou zakázané

soukromoprávní regulace – spory z nedovolené soutěže – *“držel jednání,
odstranil závadný stav, poskytl přiměřené zadostiučinění, nahradil škodu
a vydal neoprávněný majetkový prospěch”*

- **Současnost**

NOZ versus EU směrnice č. 104/2014 = úprava náhrady škody soukromým
subjektům dotčeným porušením veřejnoprávní povinnosti

= nová zvláštní úprava – návrh zákona o náhradě škody v oblasti
hospodářské soutěže

Konec

Dotazy?

kontakt:

luckykralik@seznam.cz